

IV. UNIA EUROPEJSKA

POSIEDZENIE RADY EUROPEJSKIEJ W NICEI

7–9 grudnia 2000 r.

*Wnioski
Prezydencji* **Wnioski Prezydencji**

1. Rada Europejska zebrała się w Nicei w dniach 7, 8 i 9 grudnia 2000 r. Spotkanie rozpoczęło się od wymiany opinii z Nicole Fontaine, przewodniczącą Parlamentu Europejskiego, na temat głównych tematów szczytu.

*Karta Praw
Podstawowych*

I. KARTA PRAW PODSTAWOWYCH

2. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje wspólne ogłoszenie przez Radę, Parlament Europejski i Komisję Europejską Karty Praw Podstawowych, łączącej w sobie obywatelskie, polityczne, ekonomiczne, społeczne i socjalne prawa, które dotąd były zawarte w różnorodnych źródłach: międzynarodowych, europejskich bądź krajowych. Rada Europejska pragnie możliwie najszerzego upowszechnienia Karty wśród obywateli Unii. Stosownie do wniosków przyjętych na posiedzeniu w Kolonii, kwestia mocy obowiązującej Karty zostanie rozważona później.

Funkcjonowanie instytucji

3. Rada Europejska podkreśla znaczenie, jakie ma realizacja przyjętych przez nią na posiedzeniu w Helsinkach zaleceń operacyjnych odnośnie do funkcjonowania Rady UE oraz przyjmuje do wiadomości raport o nowej procedurze współdecydowania. Rada podtrzymuje wolę wspierania reformy administracyjnej Komisji. Z satysfakcją przyjmuje do wiadomości przyjęte przez Radę UE i Komisję środki, których celem jest poprawa skuteczności zewnętrznych działań Unii.

Rozszerzenie

II. ROZSZERZENIE

4. Rada Europejska ponownie potwierdza historyczną wagę procesu rozszerzania Unii Europejskiej oraz polityczny priorytet, jaki wiąże ona z sukcesem tego procesu. Rada z zadowoleniem wita przyspieszenie negocjacji akcesyjnych z krajami kandydującymi, odnotowując w tej dziedzinie bardzo duży postęp, zwłaszcza w ciągu kilku ostatnich miesięcy.

5. Rada Europejska jest przekonana, że nadszedł czas, aby procesowi temu nadać nowe tempo. Popiera wnioski przyjęte przez Radę ds. Ogólnych na posiedzeniu 4 grudnia 2000 r. w sprawie zaproponowanej przez Komisję strategii. Z zadowoleniem stwierdza, że we wnioskach tych potwierdzono zasadę zróżnicowania, opartą na osiągnięciach każdego kraju, oraz umożliwiono poszczególnym krajom nadrobienie pewnych opóźnień. Mapa drogowa (*road map*) [czyli zarys harmonogramu], zarysowana na następne osiemnaście miesięcy, ułatwi prowadzenie dalszych negocjacji z uwzględnieniem faktu, że kraje najlepiej przygotowane będą mogły osiągać szybszy postęp.

6. W opinii Rady Europejskiej strategia ta, wraz z zakończeniem Międzyrządowej Konferencji poświęconej reformie instytucjonalnej, umożliwi Unii, zgodnie

z celami określonymi przez Radę na spotkaniu w Helsinkach, osiągnięcie pod koniec 2002 r. stanu gotowości do powitania tych nowych państw członkowskich, które będą gotowe [do członkostwa], w nadziei, że będą one mogły uczestniczyć w następnych wyborach do Parlamentu Europejskiego. W czerwcu 2001 r. w Göteborgu Rada Europejska oceni postęp w realizacji tej nowej strategii w celu opracowania niezbędnych wytycznych dotyczących pomyślnego zakończenia procesu rozszerzenia.

7. Rada Europejska docenia podejmowane przez kraje kandydujące wysiłki mające na celu stworzenie warunków do przyjęcia, wdrażania oraz praktycznego stosowania *acquis*. Rada zwraca się z prośbą do tych krajów o kontynuowanie oraz przyspieszenie niezbędnych reform przygotowujących je do akcesji, w szczególności dotyczy to wzmocnienia ich zdolności administracyjnych, tak aby możliwie jak najszybciej mogły one przystąpić do Unii. Rada Europejska wzywa Komisję do opracowania programu dla regionów przygranicznych, który pozwoli wzmocnić ich ekonomiczną konkurencyjność.

8. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości raport Rady UE o strategii państw kandydujących w dziedzinie polityki walutowej. Uznano, że jest to strategia kompatybilna z procesem akcesji do UE, umożliwiającą w przyszłości udział w mechanizmie kursów walutowych i – w konsekwencji – przyjęcie euro. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt nawiązania z krajami kandydującymi dialogu gospodarczego i finansowego.

9. Rada Europejska odnotowuje z zadowoleniem postęp, jaki osiągnięto w realizacji przedakcesyjnej strategii w odniesieniu do Turcji i wyraża dużą satysfakcję z porozumienia w sprawie ramowego rozporządzenia oraz Partnerstwa dla Członkostwa, co osiągnięto na posiedzeniu Rady 4 grudnia 2000 r. Podkreśla znaczenie tego dokumentu dla zacieśniania stosunków między Unią a Turcją, zgodnie z kierunkiem nakreślonym we wnioskach z posiedzenia Rady Europejskiej w Helsinkach. Rada zwraca się z prośbą do Turcji o szybkie przedstawienie swego narodowego programu przyjmowania *acquis*, opartego na Partnerstwie dla Członkostwa.

10. Obrady Konferencji Europejskiej na szczęblu szefów państw i rządów 7 grudnia 2000 r. były okazją do dogłębnego przedyskutowania reformy instytucjonalnej oraz funkcjonowania Unii Europejskiej w dłuższej perspektywie. Rada Europejska uważa Konferencję Europejską za pożyteczne ramy dialogu między państwami członkowskimi UE a krajami ubiegającymi się o członkostwo w Unii. Proponuje, aby kraje objęte procesem stabilizacyjnym i procesem stowarzyszeniowym, jak również kraje EFTA, zostały zaproszone do udziału w obradach konferencji jako potencjalni członkowie UE.

III. WSPÓLNA EUROPEJSKA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

11. Rada Europejska zatwierdza raport Prezydencji poświęcony europejskiej polityce bezpieczeństwa i obrony, z załącznikami.

12. Rada Europejska wzywa następną Prezydencję, wraz z sekretarzem generalnym/wysokim przedstawicielem, do przyspieszenia prac na forum Rady ds. Ogólnych, zgodnie z zadaniami określonymi w raporcie. Celem jest szybkie doprowadzenie do stanu „operacyjnej gotowości” Unii w tej dziedzinie. Decyzja w tej sprawie zostanie podjęta przez Radę Europejską możliwie najwcześniej w 2001 r., jednak nie później, aniżeli w trakcie jej posiedzenia w Laeken. Przyszła szwedzka Prezydencja jest proszona o przedstawienie Radzie na jej posiedzeniu w Göteborgu raportu poświęconego wszystkim tym zagadnieniom.

IV. NOWY IMPULS DO EKONOMICZNEGO I SPOŁECZNEGO ROZWOJU EUROPY

A. Europa społeczna

Europejska Agenda Społeczna

13. Rada Europejska zatwierdza Europejską Agendę Społeczną (zob. Załącznik), która zgodnie z wnioskami przyjętymi przez Radę Europejską na posiedzeniu w Lizbonie oraz na podstawie informacji Komisji zawiera jasne priorytety działań na najbliższe pięć lat, skupione wokół sześciu strategicznych wytycznych we wszystkich obszarach polityki społecznej. Agenda to istotny krok w kierunku wzmocnienia i unowocześnienia europejskiego modelu społecznego, charakteryzującego się ścisłym związkiem wyników gospodarczych i postępu społecznego.

14. Na podstawie raportu Komisji i Rady oraz systematycznie aktualizowanej listy osiągnięć Rada Europejska, poczynwszy od spotkania w Sztokholmie w marcu 2001 r., będzie na każdym swym wiosennym posiedzeniu oceniać sposób realizacji Agendy. Rada Europejska zaprasza zwłaszcza partnerów społecznych do pełnego udziału w realizacji i monitorowaniu Agendy, w szczególności na corocznych spotkaniach, które będą się odbywać przed wiosennymi spotkaniami Rady Europejskiej.

Europejska strategia na rzecz zatrudnienia

15. Stopa wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej jest obecnie najwyższa od dziesięciu lat; w tym roku powinna ona osiągnąć 3,5%. Od 1997 r. już przez trzeci rok z rządu maleje bezrobocie, a jego stopa w połowie 2000 r. wynosiła 8,7%, prognozy zaś na 2001 r. zapowiadają, że spadnie poniżej 8%. W tym samym czasie stopa zatrudnienia wzrosła z 60,7% do 62,1%.

16. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości propozycję Komisji w sprawie wytycznych w dziedzinie zatrudnienia na rok 2001, która potwierdza trafność średnioterminowego podejścia, przyjętego na posiedzeniu Rady Europejskiej w Luksemburgu. Wytyczne zawierają poprawki, zwłaszcza mające na względzie ustanowienie ambitniejszych, skwantyfikowanych celów, w tym aspektów jakościowych charakterystycznych dla niektórych krajów. Muszą one uwzględniać jakość zatrudnienia, silniejszy rozwój przedsiębiorczości oraz horyzontalny cel, jakim jest nauczanie ustawiczne.

17. Rada Europejska zatwierdza osiągnięte przez Radę UE porozumienie w sprawie powyższych wytycznych, indywidualnych zaleceń skierowanych do poszczególnych państw członkowskich oraz w sprawie wspólnego raportu. Z zadowoleniem przyjmuje konstruktywny udział Parlamentu Europejskiego i partnerów społecznych, jak również zintegrowane podejście, które bierze pod uwagę aspekty ekonomiczne i edukacyjne, zgodnie z którym były prowadzone prace w tej dziedzinie.

Europejska strategia przeciwdziałania marginalizacji społecznej oraz wszelkim formom dyskryminacji

18. Rada Europejska zatwierdza cele w zakresie zwalczania ubóstwa i marginalizacji społecznej, przyjęte przez Radę. Zwraca się z prośbą do państw członkowskich, aby opracowały własne priorytety dotyczące tych celów i przedstawiły je do czerwca 2001 r., a także narodowe plany działań na dwa lata oraz określiły wskaźniki i mechanizmy monitorowania, za pomocą których będzie można mierzyć osiągnięty postęp.

19. Rada Europejska podkreśla znaczenie przyjętych niedawno dokumentów, których celem jest zwalczanie wszelkich form dyskryminacji, zgodnie z postanowieniami artykułu 13 Traktatu.

Unowocześnienie zabezpieczenia socjalnego

20. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości opracowany przez Grupę Roboczą Wysokiego Szczebla ds. Zabezpieczenia Socjalnego raport o postępie w dziedzinie przyszłej ewolucji systemu zabezpieczenia emerytalnego oraz przygotowany przez Komitet Polityki Gospodarczej raport w sprawie finansowych konsekwencji starzenia się populacji.

21. Rada Europejska zatwierdza podejście Rady, zakładające dokonanie wszechstronnej oceny trwałości i jakości systemów emerytalnych. Rada Europejska zaprasza państwa członkowskie, we współpracy z Komisją, do wymienienia doświadczeń oraz przedstawienia swoich narodowych strategii w tej dziedzinie. Wyniki tej wstępnej, ogólnej analizy trwałości systemów emerytalnych w długim terminie powinny być dostępne przed posiedzeniem Rady Europejskiej w Sztokholmie.

Zaangażowanie pracowników

22. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje porozumienie na temat socjalnych aspektów spółki europejskiej. Porozumienie to, które uwzględni różnorodne rodzaje stosunków pracy funkcjonujące w państwach członkowskich, pozostawia do uznania państw członkowskich decyzję, czy przetransponować na grunt prawa krajowego przepisy referencyjne dotyczące uczestnictwa [przedstawicieli pracowników w radach nadzorczych] w spółkach europejskich powstałych w wyniku fuzji. Aby spółka europejska mogła zostać zarejestrowana w państwie członkowskim, które nie przetransponowało do swego ustawodawstwa tychże przepisów referencyjnych, należy wprawdzie zawrzeć stosowne porozumienie w sprawie rozwiązań dotyczących partycypacji pracowników, albo też musi zostać spełniony warunek, że żadne z wchodzących do spółki przedsiębiorstw nie podlegało przepisom dotyczącym uczestnictwa pracowników przed zarejestrowaniem spółki europejskiej. Na tej podstawie Rada Europejska wzywa Radę do zakończenia do końca bieżącego roku prac nad dokumentami umożliwiającymi przyjęcie statutu spółki europejskiej.

23. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości istotny postęp osiągnięty w negocjacjach nad projektem dyrektywy w sprawie informowania i konsultacji z pracownikami oraz wzywa Radę, aby dalej analizowała propozycje dotyczące tego aktu.

*Europa innowacji
i wiedzy*

B. Europa innowacji i wiedzy

Mobilność studentów i nauczycieli

24. Rada Europejska zatwierdza uchwałę Rady UE w sprawie planu działań na rzecz mobilności (zob. Załącznik). Wzywa państwa członkowskie, aby przyspieszyły swe działania koordynacyjne w celu wdrożenia 42 środków praktycznych, dotyczących aspektów administracyjnych, ustawodawczych, finansowych i socjalnych, których zadaniem jest zdefiniowanie, zwiększenie oraz zdemokratyzowanie mobilności w Europie, jak również wsparcie właściwych rodzajów finansowania. Postęp w tej dziedzinie będzie poddawany ocenie co dwa lata.

Plan e-Europa 2002

25. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości okresowy raport Komisji i Rady UE z realizacji planu działań e-Europa 2002, w którym opisano osiągnięty dotychczas postęp. W trakcie swego posiedzenia w Sztokholmie Rada Europejska

przeanalizuje wstępny raport na temat wkładu, jaki plan ten wniósł w rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy, jak również priorytety w zakresie jego dalszej realizacji. W tym samym kontekście zostanie również przeanalizowana kwestia, w jakim stopniu plan ten przyczynił się do unowocześnienia służby cywilnej w państwach członkowskich, zwłaszcza w świetle spotkania ministrów odpowiedzialnych za te służby, które odbyło się w Strasbourgu.

Badania i innowacje

26. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości postęp osiągnięty w budowie tzw. Europejskiego obszaru badań i innowacji. Wyraża pragnienie, aby podjęte inicjatywy przyczyniły się do poprawy przejrzystości wyników badań oraz aby kariera naukowa nadal była atrakcyjną drogą rozwoju zawodowego. Przyjmuje do wiadomości wnioski Rady UE w sprawie wspólnotowych instrumentów finansowych dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz pierwszych wyników inicjatywy Europejskiego Banku Inwestycyjnego „Innowacje 2000”.

27. Rada Europejska wzywa Komisję do przedstawienia jej na posiedzeniu w Sztokholmie wstępnego raportu w sprawie postępu osiągniętego w tworzeniu Europejskiego obszaru badań i innowacji.

28. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości przedstawiony przez Komisję raport w sprawie projektu GALILEO. W fazie walidacyjnej finansowanie projektu będzie oparte na środkach pochodzących od Wspólnoty oraz Europejskiej Agencji Kosmicznej. W okresie realizacji projektu oraz w jego późniejszym zarządzaniu konieczne będzie partnerstwo sektora publicznego i prywatnego. Rada Europejska potwierdza wnioski przyjęte na posiedzeniu w Kolonii, a dotyczące roli, jaką powinny odgrywać prywatne źródła finansowania. Rada Europejska wzywa Radę UE do pilnego opracowania na spotkaniu 20 grudnia 2000 r. rozwiązań dotyczących projektu GALILEO, co pozwoli zapewnić, między innymi, zdrowy system zarządzania finansowego oraz zrównoważony udział wszystkich państw członkowskich.

*Koordynacja
polityki gospodarczej*

C. Koordynacja polityki gospodarczej

Wskaźniki strukturalne

29. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje przygotowany przez Komisję i Radę UE wykaz wskaźników strukturalnych, kompatybilnych dla poszczególnych państw członkowskich. Wskaźniki te, ukazujące również osiągnięty postęp, zostaną wykorzystane do sporządzenia syntetycznego raportu; Rada wyselekcjonuje niewielką ich liczbę przed posiedzeniem Rady Europejskiej w Sztokholmie.

Uregulowanie rynków finansowych

30. Rada Europejska zgadza się co do zasady ze wstępnymi ustaleniami zawartymi w raporcie okresowym Komitetu, którego pracom przewodniczył [Alexander] Lamfalussy, w sprawie uregulowania europejskich rynków papierów wartościowych oraz w trzecim raporcie Komisji w sprawie planu działań w dziedzinie usług finansowych. Zwraca się z prośbą do Rady UE i Komisji o przedstawienie jej na posiedzeniu w marcu 2001 r. w Sztokholmie stosownej informacji, opartej na ostatecznym raporcie Komisji.

Euro

31. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje udoskonalenie trybu prac Eurogrupy oraz zwiększenie ich przejrzystości. Z zadowoleniem przyjmuje również zamiar rozszerzenia zakresu spraw, głównie strukturalnych, poruszanych na tym forum, z należyтым uwzględnieniem wniosków z posiedzenia Rady Euro-

pejskiej w Luksemburgu. Lepszy poziom prac, prowadzący do ściślejszej i skuteczniejszej koordynacji polityki gospodarczej, pomoże rozwinąć potencjał strefy euro.

32. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości postęp osiągnięty w przygotowaniach do wprowadzenia monet i banknotów euro. Opracowywana przez Komisję lista osiągnięć, prezentowana regularnie na forum Eurogrupy, umożliwi graficzne przedstawienie postępu w poszczególnych krajach. Rada Europejska pragnie przyspieszenia prac przygotowawczych i proponuje przyjęcie pewnych, wspólnych dat w rozpowszechnianiu informacji w tej dziedzinie w strefie euro w 2001 r.: tydzień obejmujący 9 maja jako część Dni Europy; prezentacja monet i banknotów euro we wrześniu; udostępnienie monet euro osobom fizycznym w połowie grudnia w tych państwach członkowskich, które się na to zdecydują, oraz wprowadzenie monet i banknotów euro o północy 31 grudnia. W ciągu 2001 r. należy jak najszybciej przyjąć skuteczny system ochrony euro przed fałszerstwami.

Tzw. pakiet podatkowy

33. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte w zakresie tzw. pakietu podatkowego, zgodnie z harmonogramem oraz warunkami określonymi na spotkaniu w Feira, w szczególności jeżeli chodzi o zasadniczą treść dyrektywy w sprawie opodatkowania oszczędności. Rada Europejska zwraca się z prośbą do Komisji i Prezydencji o jak najszybsze podjęcie dyskusji ze Stanami Zjednoczonymi i innymi krajami trzecimi w celu przyjęcia równoważnych środków dotyczących opodatkowania oszczędności. Zainteresowane państwa członkowskie zobowiązały się przyjąć niezbędne rozwiązania umożliwiające wprowadzenie tych samych środków, jakie mają zastosowanie w Unii Europejskiej, na wszystkich terytoriach zależnych bądź stowarzyszonych, o których mowa we wnioskach ze spotkania w Feira. Równolegle należy kontynuować dyskusję na temat Kodeksu postępowania (opodatkowanie biznesu) w celu równoczesnego przyjęcia Kodeksu oraz dyrektywy w sprawie opodatkowania oszczędności. Na szczycie w Göteborgu Prezydencja i Komisja przedstawią Radzie Europejskiej raport poświęcony wszystkim aspektom „pakietu podatkowego”.

Przygotowania do wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej

D. Przygotowania do wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej

34. W dniach 23 i 24 marca 2001 r. w Sztokholmie odbędzie się pierwsze regularne posiedzenie wiosenne Rady Europejskiej, które będzie poświęcone przeanalizowaniu zagadnień ekonomicznych i społecznych na podstawie zbiorczego raportu przygotowanego przez Komisję oraz odpowiednich raportów Rady UE, między innymi w kontekście wyzwań demograficznych, jakim Unia będzie musiała stawić czoło w przyszłości. Spotkanie stanie się okazją do dyskusji nad stanem realizacji ogólnej strategii uzgodnionej w Lizbonie. Pierwsze posiedzenie ma szczególne znaczenie dla rozwoju tego procesu w przyszłości, toteż Rada Europejska wzywa wszystkie strony do aktywnych przygotowań, uwzględniających prace wstępne, zainicjowane przez obecną Prezydencję.

Europa obywateli

V. EUROPA OBYWATELI

Zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów

A. Zdrowie i bezpieczeństwo konsumentów

35. Rada Europejska potwierdza konieczność szybkiego i pełnego wdrożenia w życie zasad przyjętych w Traktacie Amsterdamskim, ustalających wymóg wysokiego poziomu ochrony ludzkiego zdrowia podczas definiowania i realizacji wspólnotowych polityk i działań. W tym kontekście Rada Europejska przyjmuje do wiadomości uchwałę Rady w sprawie zasady ostrożności.

36. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości propozycję Komisji w sprawie rozporządzenia, którego zadanie to – z jednej strony – określenie ogólnych zasad oraz podstawowych wymogów prawa żywnościowego, a z drugiej – utworzenie Europejskiej Agencji ds. Żywności. Polityka w dziedzinie bezpieczeństwa żywności musi dotyczyć całego tzw. łańcucha żywnościowego i musi być realizowana zarówno z myślą o ludziach, jak i o zwierzętach. Aby móc zapobiegać kryzysom, działalność nowej Europejskiej Agencji ds. Żywności musi łączyć najwyższy poziom wiedzy naukowej, niezależność i przejrzystość. Rada Europejska zwraca się z prośbą do Rady UE i Parlamentu o przyspieszenie prac, tak aby Europejska Agencja ds. Żywności mogła funkcjonować już na początku 2002 r.

BSE **B. BSE**

37. Rada Europejska przyjęła do wiadomości uzgodnione przez Radę UE środki mające na celu zwalczanie BSE: wdrożenie programów badawczych, zakaz stosowania mięsa i mączki jako karmy w hodowli zwierzęcej oraz wycofanie określonych, stwarzających zagrożenie materiałów, których lista w razie konieczności może zostać rozszerzona. Wszystkie te środki muszą zostać szybko i dokładnie wprowadzone w życie, aby dać konsumentom trwałą gwarancję, iż konsumpcja wołowiny jest bezpieczna. Zasadnicze znaczenie ma zintensyfikowanie wysiłków w dziedzinie medycyny i weterynarii, które zapewnią możliwości zapobiegania, diagnozowania i leczenia choroby BSE.

38. Rada Europejska przyjęła do wiadomości fakt, że Komisja planuje przedstawić propozycje dotyczące środków mających na celu poprawę sytuacji na rynku wołowiny, zbadanie sytuacji hodowców bydła oraz szczegółowe przeanalizowanie podaży i popytu na rośliny oleiste i rośliny z dużą zawartością białka, zgodnie z prognozą finansową.

*Bezpieczeństwo
morskie*

C. Bezpieczeństwo morskie

39. Rada Europejska wzywa Parlament Europejski i Radę do możliwie najszybszego przyjęcia przepisów dotyczących państwowej kontroli portów oraz towarzystw klasyfikacyjnych, w szczególności poprzez umożliwienie inspekcji statków tzw. największego ryzyka, jak również kontrolę przepisów dotyczących przyspieszonego wycofywania jednokadłubowych tankowców, w miarę możliwości w drodze porozumienia na forum Międzynarodowej Organizacji Morskiej.

40. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości nowe propozycje Komisji mające na celu poprawę bezpieczeństwa na morzu. Propozycje te dotyczą udoskonalenia europejskiego systemu raportowania i dostarczania informacji o ruchu morskim, utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego oraz zlikwidowania luk w międzynarodowym systemie odpowiedzialności i odszkodowań.

41. Wszystkie te propozycje stanowią zasadniczy wkład w unijną strategię bezpieczeństwa morskiego, o której opracowanie prosiła Rada Europejska. Rada Europejska zwraca się z prośbą do państw członkowskich o niezwłoczne wprowadzenie w życie środków zaakceptowanych przez piętnaście państw członkowskich, jeśli nie wymagają one międzynarodowych uregulowań.

*Środowisko
naturalne*

D. Środowisko naturalne

Zmiany klimatyczne

42. Rada Europejska wyraża ubolewanie z powodu faktu, że nie udało się osiągnąć właściwego porozumienia na konferencji w Hadze. Usilnie podkreśla, aby wszystkie strony, zgodnie z Załącznikiem B do Protokołu, podjęły niezwłocznie kroki niezbędne do wypełnienia ich zobowiązań; potwierdza też gotowość Unii

do zdecydowanych działań zmierzających do ratyfikacji Protokołu z Kyoto, tak aby mógł on wejść w życie najpóźniej w 2002 r. W negocjacjach osiągnięto postęp we wszystkich dziedzinach, w szczególności w odniesieniu do krajów rozwijających się. Postęp ten należy zdyskontować w przyszłych rozmowach z udziałem wszystkich stron, łącznie z krajami rozwijającymi się. Rada Europejska popiera propozycję przeprowadzenia do końca roku w Oslo nieformalnych rozmów. Szósta Konferencja Stron musi niezwłocznie podjąć dalsze prace. Rada Europejska zwraca się z apelem do wszystkich stron, aby dołożyły wszelkich niezbędnych starań w celu jak najszybszego dojścia do porozumienia.

Środowisko naturalne a trwały rozwój

43. Rada Europejska z zainteresowaniem odniosła się do raportów Rady UE w sprawie uwzględnienia w polityce gospodarczej aspektów ekologicznych. Przyjmuje do wiadomości zalecenia sprzyjające instrumentom bazującym na bodźcach, zwłaszcza w zakresie opodatkowania. Raporty te stanowią ważny wkład w opracowanie europejskiej strategii trwałego rozwoju, która zostanie przeanalizowana przez Radę Europejską w Göteborgu.

44. Rada Europejska wykazała zainteresowanie dla prac prowadzonych w dziedzinie międzynarodowego zarządzania środowiskiem naturalnym oraz dla możliwych rozwiązań mających na celu usunięcie jej obecnych słabych punktów – zarówno w krótko-, jak i długoterminowej perspektywie, łącznie z ewentualnym powołaniem do życia światowej organizacji ds. środowiska naturalnego. Rada Europejska zwraca się z prośbą do Rady o kontynuowanie dyskusji w tej sprawie oraz o przedstawienie szczegółowych propozycji na szczycie w Göteborgu w czerwcu 2001 r., wraz z propozycjami przygotowywanymi na Rio+10.

Usługi powszechne

E. Usługi powszechne

45. Rada Europejska przyjęła do wiadomości informację Komisji na temat usług powszechnych i zatwierdza deklarację Rady UE w tej sprawie (zob. Załącznik). Zwraca się z prośbą do Rady i Komisji o kontynuowanie dyskusji w ramach tych wytycznych, a także postanowień artykułu 16 Traktatu. Rada Europejska odnotowuje wolę Komisji, aby przeanalizować, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, sposoby zapewnienia większej przewidywalności oraz pewności prawnej przy stosowaniu reguł konkurencji odnoszących się do usług powszechnych. W grudniu 2001 r. Rada UE i Komisja przedstawią Radzie Europejskiej raport w sprawie realizacji tych wytycznych.

Bezpieczeństwo Unii w zakresie dostaw określonych produktów

F. Bezpieczeństwo Unii w zakresie dostaw określonych produktów

46. Rada Europejska zwraca się z prośbą do Komisji o przeprowadzenie, wspólnie z Generalnym Sekretariatem Rady, szczegółowej analizy bezpieczeństwa dostaw w Unii oraz o zidentyfikowanie możliwości rozwoju współpracy w tej dziedzinie.

Strefa wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

G. Strefa wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Zwalczanie procederu prania brudnych pieniędzy

47. Unia Europejska powinna w pełni uczestniczyć w międzynarodowej walce z praniem brudnych pieniędzy. Osiągnięto porozumienie co do zasadniczych uregulowań, takich jak dyrektywa w sprawie prania brudnych pieniędzy. Rada Europejska zwraca się z prośbą do Komisji i Rady UE o jak najszybsze wdrożenie wytycznych przyjętych przez ministrów finansów, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych 17 października 2000 r., w szczególności tych, które dotyczą przyjęcia od czerwca 2000 r. środków odwetowych wobec terytoriów nie współpracujących, określonych przez GAFI [Grupę Specjalną ds. przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy].

Współpraca sądowa i policyjna

48. Rada UE jest proszona o niezwłoczne zastosowanie środków zalecanych w programach dotyczących wzajemnego uznawania wyroków sądowych, tak aby można było łatwiej notyfikować decyzje sądów w Unii.

49. Rada Europejska przypomina o konieczności wspierania współpracy operacyjnej właściwych władz państw członkowskich podczas kontroli zewnętrznych granic Unii, a w szczególności jej granic morskich, zwłaszcza w celu ukrócenia nielegalnej imigracji. Z zainteresowaniem odnotowuje listy w tej sprawie otrzymane od premierów Hiszpanii i Włoch. Rada Europejska zwraca się z prośbą do Rady UE o podjęcie w tej kwestii odpowiednich inicjatyw, a jeśli istnieje taka potrzeba – również z udziałem krajów kandydujących do członkostwa w UE.

Azyl i imigracja

50. Rada Europejska odnotowuje postęp we wszystkich aspektach polityki ustalonej na spotkaniu w Tampere: w zakresie partnerstwa z krajami pochodzenia, integracji obywateli krajów trzecich i kontroli przepływów migracyjnych. Rada Europejska zwraca się z prośbą o jak najszybsze rozwiązanie pozostałych problemów – w związku z tekstem regulacji mających na celu zwalczanie handlu ludźmi i nielegalnej imigracji, zgodnie z jasnym wnioskiem wysuniętym na szczycie w Feira. Rada Europejska przyjmuje również do wiadomości, że Komisja przedstawiła dwie informacje w sprawie polityki imigracyjnej i wspólnej procedury azylowej oraz zwraca się z prośbą do Rady UE o szybkie otwarcie dyskusji nad tymi zagadnieniami.

*Europa
kultury*

H. Europa kultury

Sprawy kulturalne i audiowizualne

51. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje osiągnięte przez Radę porozumienie w sprawie programu MEDIA PLUS, którego celem jest pomoc dla przemysłu audiowizualnego, jak również uchwałę w sprawie systemów krajowej pomocy dla tego sektora.

Sport

52. Rada Europejska odnotowuje przyjętą przez Radę deklarację w sprawie specyfiki sportu. Rada Europejska z satysfakcją przyjmuje wnioski Rady dotyczące Światowej Agencji Antydopingowej i wyraża zgodę na zintensyfikowanie europejskiej współpracy w tej dziedzinie. Ponadto Rada Europejska przyjęła do wiadomości Milenijną Deklarację ONZ w sprawie wspierania pokoju i wzajemnego zrozumienia za pośrednictwem sportu i igrzysk olimpijskich.

Najbardziej oddalone regiony

I. Najbardziej oddalone regiony

53. Rada Europejska przyjęła do wiadomości zaktualizowany program prac Komisji, który pozwoli w pełni wdrożyć postanowienia Traktatu dotyczące najbardziej oddalonych regionów, jak również propozycje pomocy dla tych regionów i zwraca się z prośbą do Rady UE o ich jak najszybsze przeanalizowanie. W trakcie swego posiedzenia w Göteborgu w czerwcu 2001 r. Rada Europejska zbada wszystkie aspekty postępu oraz sytuację w tej dziedzinie.

54. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości raport Komisji w sprawie POSEIMA oraz podjętych środków, których celem jest rozwój gospodarki Azorów i Madery. Biorąc pod uwagę ekonomiczne i społeczne znaczenie mleczarstwa dla najbardziej oddalonych regionów, Komisja zaproponowała wyłączenie, pod pewnymi warunkami, konsumpcji produktów mlecznych na Azorach z krajowej kalkulacji opłat dodatkowych na okres czterech lat, począwszy od lat 1999/2000.

*Regiony
wyspiarskie*

J. Regiony wyspiarskie

55. Na podstawie dołączonej do Traktatu Amsterdamskiego Deklaracji nr 30 Rada Europejska potwierdza konieczność podjęcia w ramach dostępnych środków budżetowych konkretnych kroków na rzecz regionów wyspiarskich, zgodnie z postanowieniami artykułu 158 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, ze względu na strukturalne niedostatki, które hamują ich rozwój gospodarczy i społeczny.

Stosunki zewnętrzne

VI. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE

Cypr

A. Cypr

56. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje i zdecydowanie popiera wysiłki sekretarza generalnego ONZ na rzecz osiągnięcia ogólnego porozumienia w sprawie problemu cypryjskiego, zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, oraz pozytywnego zakończenia procesu rozpoczętego w grudniu 1999 r. Rada Europejska wzywa zainteresowane strony, aby wniosły swój wkład i poczyniły wysiłki w tym celu.

*Region basenu Morza
Śródziemnego*

B. Region basenu Morza Śródziemnego

57. Na czwartej Eurośródziemnomorskiej konferencji ministerialnej w Marsylii potwierdzono znaczenie procesu zainicjowanego w Barcelonie pięć lat temu oraz przyjęto ważne wytyczne na rzecz ożywienia partnerstwa.

58. Rada Europejska potwierdza zaangażowanie Unii w pogłębianie tego partnerstwa we wszystkich dziedzinach. Na program MEDA, który zreformowano, wyciągając wnioski z początkowych lat jego funkcjonowania, przeznaczono w latach 2000-2006 5,35 mld euro, co odzwierciedla wagę, jaką Unia przywiązuje do tego partnerstwa. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie Europejskiego Banku Inwestycyjnego o dodatkowej pomocy dla krajów tego regionu w wysokości miliarda euro.

59. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości postęp osiągnięty w negocjacjach w sprawie przyszłego porozumienia rybackiego z Królestwem Maroka i wyraża nadzieję, że stosowne rozwiązanie zostanie wypracowane do końca roku. Jeżeli okaże się to niemożliwe, Rada Europejska zwróci się z prośbą do Komisji o przedstawienie, w ramach prognozy finansowej, propozycji programu działań w zakresie restrukturyzacji wspólnotowej floty łowiącej na podstawie dotychczasowego porozumienia, jak również o rozszerzenie obecnego systemu pomocy w związku z beczynnością floty.

*Rejon zachodnich
Bałkanów*

C. Rejon zachodnich Bałkanów

60. Podczas spotkania na szczycie w Zagrzebiu 24 listopada [2000 r.], na którym po raz pierwszy spotkały się państwa regionu po powrocie do demokratycznej formy rządów, z satysfakcją odnotowano historyczne zmiany w rejonie zachodnich Bałkanów, które swój początek miały w Chorwacji, a później miały miejsce w Federalnej Republice Jugosławii. Unia Europejska przywiązuje najwyższą wagę do rozwoju sytuacji w Europie Południowo-Wschodniej i będzie nadal aktywnie wspierać wysiłki podmiotów z zachodnich rejonów Bałkanów w drodze do demokracji, rządów prawa, pojednania i współpracy, opartych na przestrzeganiu istniejących granic oraz innych międzynarodowych zobowiązań, co przyczyni się do zbliżenia każdego z tych krajów do Unii. Unia Europejska podkreśla wkład, jaki wniósł Pakt Stabilizacyjny, oraz pragnie zaakcentować znaczenie innych inicjatyw mających na celu wspieranie współpracy z krajami tego regionu. UE potwierdza, że proces stabilizacji i stowarzyszenia stanowi centralny element unijnej polityki wobec pięciu zainteresowanych państw, przy

czym każde z nich jest traktowane indywidualnie. Zgodnie z wnioskami przyjętymi na szczytach w Kolonii i w Feira, krajom tym zaofiarowano jasne perspektywy akcesji, nierozzerwalnie połączone z postępowaniem w rozwoju współpracy regionalnej. Przeznaczone dla tych krajów środki w ramach programu CARDS wyniosą w latach 2000-2006 4,65 mld euro. Rada Europejska nadal popiera wysiłki Wspólnoty Europejskiej i Komisji ds. Dunaju zmierzające do przywrócenia żeglugi na tej rzece. Jest to zasadniczy czynnik ożywienia gospodarki regionu i rozwoju współpracy w tym obszarze.

Rozwój **D. Rozwój**

61. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje deklarację Rady i Komisji w sprawie prowadzonej przez Wspólnotę polityki rozwoju. Rada z satysfakcją wita również przyjęcie uchwały dotyczącej zwalczania chorób zakaźnych i ubóstwa. Uchwała ta określa ogólne podejście do takich plag, jak HIV/AIDS, gruźlica i malaria, które nękają kraje rozwijające się, a zwłaszcza podkreśla zasadnicze znaczenie dostępu do leczenia.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik I.	Europejska Agenda Społeczna
Załącznik II.	Oświadczenie w sprawie usług powszechnych
Załącznik III.	Uchwała Rady UE w sprawie zasady ostrożności
Załącznik IV.	Deklaracja w sprawie specyfiki sportu oraz jego społecznej funkcji w Europie, które powinny zostać uwzględnione przy realizacji wspólnych polityk
Załącznik V.	Uchwała Rady UE w sprawie planu działań na rzecz mobilności
Załącznik VI.	Dokumenty przedłożone Radzie Europejskiej na posiedzeniu w Nicei

Załącznik I **ZAŁĄCZNIK I**

Europejska Agenda Społeczna **EUROPEJSKA AGENDA SPOŁECZNA**

1. Wytyczne przyjęte przez Radę Europejską

1. Podczas spotkania w Lizbonie Rada Europejska wyznaczyła strategiczny cel Unii Europejskiej, mianowicie: „stworzenie najbardziej konkurencyjnej i najbardziej dynamicznej, opartej na wiedzy gospodarki na świecie, zdolnej do trwałego wzrostu gospodarczego, z większą liczbą i lepszymi miejscami pracy oraz większą spójnością społeczną”.

2. Wyznaczyła ona również cel, jakim jest osiągnięcie pełnego zatrudnienia w Europie, w ramach społeczeństw bardziej dostosowanych do indywidualnych wyborów mężczyzn i kobiet. Ostateczny cel, na podstawie dostępnych statystyk, to zwiększenie stopy zatrudnienia (która obecnie wynosi około 61%) do poziomu jak najbliższego 70% w okresie do 2010 r. oraz zwiększenie proporcji pracujących kobiet (obecnie przeciętnie 51%) do ponad 60% do 2010 r. Szefowie państw i rządów stwierdzili, że przeciętny wzrost gospodarczy na poziomie około 3%

powinien być realistycznym założeniem w kontekście nadchodzących lat, jeśli środki, które przyjęto w Lizbonie, zostaną wprowadzone w życie w korzystnych warunkach makroekonomicznych.

3. W tym kontekście Rada Europejska zwróciła się do Prezydencji francuskiej o zainicjowanie działań „na podstawie informacji Komisji, mając na celu osiągnięcie porozumienia w kwestii Europejskiej Agendy Społecznej na grudniowym szczycie Rady Europejskiej w Nicei, z uwzględnieniem inicjatyw innych zainteresowanych partnerów”.

4. Zgodnie z tymi wytycznymi 28 czerwca 2000 r. Komisja przedstawiła swój wniosek w sprawie Europejskiej Agendy Społecznej. Komisja określiła ten dokument jako jeden z głównych elementów ekonomicznej i społecznej agendy w ramach 5-letniego programu prac Komisji. Państwa członkowskie jednogłośnie podkreśliły wysoki poziom wkładu Komisji oraz uznały ten dokument za odpowiednią podstawę wytycznych przyjętych przez Radę Europejską w Lizbonie i Feira. Ponadto dokument ten precyzuje sposób, w jaki Komisja zamierza korzystać z prawa inicjatywy w dziedzinie polityki społecznej.

5. Przyjęta na tej podstawie 26 października 2000 r. uchwała Parlamentu Europejskiego zawierała elementy pogłębiające i wzmacniające ten proces. Szczególny nacisk położyła ona na następujące kwestie: znaczenie współdziałania polityki gospodarczej, społecznej i zatrudnienia, rolę różnych narzędzi, szczególnie zaś otwartej metody koordynacji i tworzenia prawa, mobilizację wszystkich zainteresowanych stron. Uchwała wzmocniła wymowę Agendy w kilku punktach oraz podkreśliła potrzebę corocznego podsumowywania jej realizacji, na podstawie listy osiągnięć opracowanej przez Komisję.

6. Dyskusję wzbogaciły również opinie Komitetu Społeczno-Ekonomicznego i Komitetu Regionów, natomiast wkład ze strony partnerów społecznych i organizacji pozarządowych umożliwił włączenie stanowisk tych ważnych partnerów w sferze polityki społecznej. Odpowiednie komitety i zespoły robocze Rady lub Komisji, a w szczególności Komitet ds. Zatrudnienia, Grupa Robocza Wyższego Szczebla ds. Zabezpieczenia Społecznego oraz Komitet Doradczy ds. Równych Szans dla Kobiet i Mężczyzn, również odegrały ważną rolę w tych pracach.

2. Modernizacja i usprawnienie europejskiego modelu społecznego

7. W Lizbonie państwa członkowskie przypomniały, że „europejski model społeczny, z jego rozbudowanymi systemami opieki socjalnej, musi wspierać transformację w kierunku gospodarki opartej na wiedzy”. Podkreśliły one, że „głównym bogactwem Europy są ludzie i właśnie oni powinni być głównym punktem odniesienia unijnych polityk. Inwestowanie w ludzi i rozwijanie aktywnego i dynamicznego państwa dobrobytu będą sprawą zasadniczą zarówno dla miejsca Europy w gospodarce opartej na wiedzy, jak i gwarancją, że pojawienie się tej nowej formy gospodarki nie pogłębi dotychczasowych społecznych problemów związanych z bezrobociem, społeczną izolacją i ubóstwem”.

8. Główny punkt dokumentu Komisji to potrzeba zapewnienia pozytywnych i dynamicznych interakcji między polityką gospodarczą, polityką zatrudnienia i polityką społeczną oraz mobilizacja wszystkich stron w celu osiągnięcia strategicznego celu.

9. Z tej perspektywy należy podkreślić podwójny cel polityki społecznej: Agenda musi wzmocnić rolę polityki społecznej jako czynnika twórczego, a jednocześnie musi ona sprawić, aby wspomniana polityka była bardziej efektywna w realizowaniu określonych celów dotyczących ochrony jednostki, eliminowania nierówności oraz zapewnienia społecznej spójności. Parlament Europejski

i partnerzy społeczni podkreślili szczególne znaczenie tego podwójnego celu. Wzrost gospodarczy i społeczna spójność wzajemnie się wzmacniają; jednocześnie zaś społeczeństwo na wyższym poziomie spójności i o mniejszym stopniu społecznej izolacji świadczy o większym sukcesie gospodarki.

10. Takie podejście zakłada przede wszystkim wzrost poziomu uczestnictwa w rynku zatrudnienia, szczególnie tych grup, które są słabo reprezentowane i pozostają w niekorzystnej sytuacji. Więcej miejsc pracy i ich lepszy poziom to klucz do społecznej integracji. Należy promować większą dostępność rynków pracy oraz zróżnicowanie form zatrudnienia, jako czynniki twórcze, trzeba też zachęcać do społecznej integracji. Strategia wzajemnego wzmacniania się polityki gospodarczej i społecznej, zdefiniowana w Lizbonie, której podstawą jest mobilizacja całego potencjału dostępnych miejsc pracy, ma zatem decydujące znaczenie dla zapewnienia trwałości systemów emerytalnych.

11. Aby dobrze przygotować się na przyszłość, Unia musi się opierać na swych dotychczasowych osiągnięciach. Musi wciąż promować swe własne wartości: solidarność i sprawiedliwość, zagwarantowane w Karcie Praw Podstawowych. Europejski model socjalny, charakteryzujący się w szczególności obecnością systemów, które oferują wysoki poziom opieki socjalnej, dużą wagę przywiązują do społecznego dialogu i gwarantują usługi o charakterze powszechnym, obejmujące działania niezbędne dla społecznej spójności, opiera się obecnie, bez względu na różnorodność systemów socjalnych państw członkowskich, na wspólnych wartościach.

12. Europejski model socjalny ukształtował się w ciągu ostatnich czterdziestu lat poprzez prawo wspólnotowe, które w znacznym stopniu zostało wzmocnione przez Traktat z Maastricht i Traktat Amsterdamski. Prawo to obecnie reguluje istotne kwestie w wielu dziedzinach: wolny przepływ siły roboczej, równość płci w pracy, bezpieczeństwo i higiena pracy, warunki pracy i zatrudnienia oraz – co jest niedawnym osiągnięciem – zwalczanie wszelkich form dyskryminacji. Rozdział Traktatu poświęcony sprawom socjalnym nadał podstawowe znaczenie uzgodnieniom między partnerami społecznymi w procesie tworzenia prawa. Nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej w Luksemburgu stało się ważnym krokiem w kierunku mobilizacji Unii Europejskiej do działań w dziedzinie zatrudnienia. Traktat Amsterdamski, z europejską strategią zatrudnienia, oraz spotkania Rady Europejskiej w Lizbonie i w Feira, które przyjęły otwartą formułę koordynacji w kwestii społecznej izolacji i formułę bardziej intensywnej współpracy w dziedzinie opieki socjalnej, wprowadziły nowe i odpowiednie metody rozszerzania działalności wspólnotowej w tych dziedzinach.

13. Cel wyznaczony w Lizbonie zakłada, że Unia Europejska dostrzega nowe wyzwania, które wymagają działań w ciągu następnych pięciu lat.

3. Wspólne wyzwania

Osiągnięcie pełnego zatrudnienia i mobilizacja całego potencjału dostępnych miejsc pracy

14. Tempo rozwoju Europy, wsparte trwającymi reformami strukturalnymi, powinno umożliwić osiągnięcie celu, jakim jest powrót do pełnego zatrudnienia. Perspektywa ta zakłada ambitną politykę na rzecz wzrostu stopy zatrudnienia, zmniejszenia różnic regionalnych, eliminacji nierówności i poprawy poziomu oferowanej pracy.

15. Należy podnosić kwalifikacje i rozszerzać możliwości edukacji i szkolenia ustawicznego, pozwalając partnerom społecznym odgrywać istotną rolę w tym względzie. Należy rozwijać i kształtować zdolności w celu poprawy możliwości

adaptacyjnych, konkurencyjności oraz zwalczania społecznej izolacji. Konieczne są zmiany w organizacji pracy, co pozwoli w pełni wykorzystać potencjał technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Ze względu na zmieniającą się gospodarkę elastyczność i bezpieczeństwo muszą być ze sobą powiązane.

Korzyści wynikające z postępu technicznego

Korzyści wynikające z postępu technicznego

16. Szybkie zmiany w technologii informacyjnej, komunikacji i naukach społecznych wymagają, aby każde państwo członkowskie, zgodnie z celem określonym przez Radę Europejską w Lizbonie, miało wysoko rozwiniętą, innowacyjną, informacyjną gospodarkę oraz społeczeństwo – będące dzisiaj źródłem wzrostu i rozwoju.

17. Zmiany technologiczne powinny również wpływać na poprawę poziomu życia całego społeczeństwa. Toteż pojawienie się nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych jest wyjątkową szansą, która musi być jak najlepiej wykorzystana, lecz przy założeniu, aby jednocześnie nie pogłębiać różnic między tymi, którzy posiadają dostęp do nowej wiedzy, a tymi, którzy są go pozbawieni.

Rozwijanie mobilności

18. Integracja gospodarcza oraz powstawanie dwunarodowych lub wielonarodowych koncernów oznacza wzmożoną mobilność kobiet i mężczyzn w całej Unii Europejskiej. Tendencję tą, wyraźnie widoczną już wśród młodych absolwentów i menedżerów wyższego stopnia, należy wspierać i umożliwiać jej rozwój, szczególnie dotyczy to nauczycieli, naukowców i stażystów. Czynniki te muszą być właściwie uwzględnione w kontekście narodowej edukacji i systemów szkolenia. Ponadto konieczna jest modernizacja oraz usprawnienie przepisów wspólnotowych z zakresu ochrony praw socjalnych pracowników, którzy korzystają z prawa do mobilności.

Wykorzystanie gospodarczej i walutowej integracji

Wykorzystanie gospodarczej i walutowej integracji

19. Realizacja Unii Ekonomicznej i Monetarnej oraz istnienie dużego wspólnego rynku powodują większą przejrzystość kosztów i cen. Proces integracji, odzwierciedlający stale rosnącą konkurencyjność, spowoduje restrukturyzację aparatu produkcyjnego oraz zmiany strukturalne, które muszą być realizowane i oparte na większym wysiłku na rzecz szkolenia pracowników i pomagania im w nabywaniu umiejętności i wiedzy. Pozytywny stosunek do tych zmian należy rozwijać poprzez angażowanie przedsiębiorców i pracowników.

20. Jeżeli – w ramach Unii Ekonomicznej i Monetarnej – wzrost ma mieć trwały i nieinflacyjny charakter, to podwyżki płac w każdym państwie członkowskim muszą w szczególności odzwierciedlać zwiększoną wydajność i muszą być zgodne z postanowieniami Traktatów w sprawie utrzymania stabilnych cen.

Rozwiązanie problemu starzenia się populacji

Rozwiązanie problemu starzenia się populacji

21. Każde państwo członkowskie staje wobec wyzwania, jakim jest starzenie się populacji. Realizacja odpowiedniej polityki w stosunku do rodziny i dzieci to jedna kwestia, jednak równocześnie należy znaleźć odpowiedzi na nowe pytania, czy w kontekście zwiększającej się aktywności zawodowej kobiet należy umożliwiać i wspierać kontynuowanie pracy przez starszych pracowników, czy – ze względu na stabilność systemów emerytalnych – należy podejmować działania na rzecz tych, którzy są od tych systemów zależni.

22. Osiągnięcie wysokiego poziomu zatrudnienia i wzrost liczby pracujących kobiet, poprzez zmniejszenie ciężaru emerytur przypadających na jedną zatrudnioną osobę, wzmocni możliwości rozwiązywania problemu starzenia się popu-

lacji. Stąd konieczne jest umożliwienie dostępu do rynku pracy poprzez działania przeciwdziałające dyskryminacji oraz dostosowanie systemów opieki socjalnej do promowania zatrudnienia i wzmocnienia związku między pracą zawodową a życiem rodzinnym.

Wzmocnienie społecznej spójności

Wzmocnienie społecznej spójności

23. Społeczna spójność, odrzucenie wszelkich form izolacji lub dyskryminacji oraz równość płci to ważne wartości europejskiego modelu socjalnego, a ich znaczenie zostało potwierdzone na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie. Zatrudnienie jest najlepszą formą ochrony przed społeczną izolacją. Wzrost gospodarczy powinien przynieść korzyści każdemu, ale aby było to możliwe, należy kontynuować działania wspomagające aktywność, szczególnie na terenach stwarzających problemy, oraz zająć się złożoną, mającą wiele aspektów społeczną izolacją i nierównością. Równoległe z polityką przeciwdziałającą bezrobociu fundamentalną rolę odgrywa opieka socjalna, jednak należy uznać też znaczenie innych czynników, takich jak mieszkalnictwo, edukacja, zdrowie, informacja i komunikacja, mobilność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość, wypoczynek i kultura. Obywatele państw trzecich, mieszkający legalnie na terytorium Unii, również powinni zostać zintegrowani.

Uczynienie z rozszerzenia sukcesu w dziedzinie socjalnej

Uczynienie z rozszerzenia sukcesu w dziedzinie socjalnej

24. Rozszerzenie stanowi dla Unii Europejskiej wyzwanie, szczególnie w dziedzinie socjalnej. Unia powinna aktywnie wspierać wysiłki podjęte już przez państwa kandydujące w celu dostosowania i transformacji ich systemów ubezpieczeń społecznych oraz powinna wspierać proces konwergencji w tej dziedzinie. Państwa te nie tylko stoją przed wyzwaniem, jakim jest dostosowanie i zmiana ich systemów, ale także zmagają się z większością problemów, jakie są udziałem obecnych państw członkowskich Unii Europejskiej. Stąd perspektywa rozszerzenia musi być uwzględniana we wszystkich sektorach polityki społecznej.

Podkreślenie społecznego wymiaru globalizacji

Podkreślenie społecznego wymiaru globalizacji

25. Ze względu na nasilenie konkurencji globalizacja w dziedzinie handlu i przepływu kapitałów zwiększa zapotrzebowanie na konkurencyjność, co powoduje implikacje dla polityki społecznej (np. wpływ wysokości składek na ubezpieczenie społeczne na koszty płac). Wielostronne negocjacje w kwestiach gospodarczych mają coraz głębszy wymiar społeczny (na przykład: dyskusja na temat podstawowych praw socjalnych czy problemów związanych z opieką zdrowotną). Istotne jest, aby Unia Europejska organizowała się w sposób, który gwarantuje, iż kwestie socjalne będą brane pod uwagę w negocjacjach na arenie międzynarodowej.

4. Przygotowanie do wdrożenia

26. Aby wyjść naprzeciw tym nowym wyzwaniom, Agenda musi gwarantować unowocześnienie i pogłębienie europejskiego modelu socjalnego oraz musi zwrócić szczególną uwagę na promowanie jakości we wszystkich dziedzinach polityki społecznej. Jakość szkolenia, jakość pracy, jakość stosunków przemysłowych oraz ogólnie polityka społeczna to czynniki zasadnicze, jeżeli Unia Europejska ma osiągnąć wyznaczone przez siebie cele w dziedzinie konkurencji i pełnego zatrudnienia. Wdrożenie tego podejścia oraz działania podejmowane na poziomie wspólnotowym muszą szczególnie zmierzać, zgodnie z zasadą subsydiarności i należytym uwzględnieniem znaczenia dialogu społecznego, w kierunku osiągnięcia wspólnych celów.

27. Wszystkie zaangażowane strony, instytucje Unii Europejskiej (Parlament Europejski, Rada UE, Komisja), państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne,

partnerzy społeczni, społeczeństwo obywatelskie oraz przedsiębiorcy mają tutaj do odegrania istotną rolę.

28. W procesie wdrażania zapisów Agendy Społecznej muszą być użyte wszystkie, bez wyjątku, instrumenty wspólnotowe: otwarta metoda koordynacji, tworzenie prawa, dialog społeczny, fundusze strukturalne, programy pomocowe, polityka o charakterze zintegrowanym, analiza i badania.

29. Agenda uznaje potrzebę pełnego uwzględnienia zasady subsydiarności i różnic między państwami członkowskimi w zakresie tradycyjnych rozwiązań i sytuacji w dziedzinie społecznej oraz na rynku pracy.

30. Agenda musi iść z duchem czasu w celu uwzględnienia zmian gospodarczych i społecznych.

31. Wzmocnienie i unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego w celu przygotowania go do nowych wyzwań oznacza uwzględnienie skutków interakcji między wzrostem gospodarczym, poziomem zatrudnienia oraz społeczną spójnością podczas określania polityki Unii. Podstawą jest założenie, że należy zdefiniować strategiczne opcje każdej polityki.

32. Uwzględniając przyszły kierunek wyznaczony przez Radę Europejską na posiedzeniach w Lizbonie i w Feira, a także na podstawie wniosku Komisji, Rada ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej zaproponuje na szczycie Rady Europejskiej w Nicei wyrażenie zgody na:

• Następujące przyszłe kierunki polityki społecznej:

- I. Więcej lepszych miejsc pracy
- II. Przewidywanie i wykorzystanie zmian w otoczeniu rynku pracy poprzez osiągnięcie nowej równowagi między elastycznością a bezpieczeństwem
- III. Zwalczanie ubóstwa oraz wszelkich form izolacji i dyskryminacji w celu promocji społecznej integracji
- IV. Modernizacja opieki socjalnej
- V. Promowanie równości płci
- VI. Uwzględnienie w większym zakresie aspektów polityki społecznej w kontekście rozszerzenia i zewnętrznych stosunków Unii Europejskiej.

• Następujące działania na rzecz realizacji tych kierunków:

Komisja została zobowiązana do:

- przedstawienia odpowiednich propozycji oraz wykorzystania swych kompetencji w zakresie wdrożenia i monitorowania stosowania prawa wspólnotowego, zgodnie z rolą wyznaczoną jej przez Traktat;
- zgodnie z wnioskami z posiedzenia Rady Europejskiej w Lizbonie dotyczącymi otwartej metody koordynacji, wspierania jej poprzez odpowiednie inicjatywy, ze szczególnym uwzględnieniem wypracowania stosownych wskaźników, działając wspólnie z Komitetem ds. Zatrudnienia i Komitetem ds. Opieki Socjalnej.

Rada:

- zobowiązana jest w składzie odpowiadającym za zatrudnienie i politykę społeczną, wraz z innymi składami Rady, do wdrożenia Agendy Społecznej;
- zbada, w celu ich przyjęcia w czasie realizowania Agendy Społecznej, odpowiednie propozycje przedkładane przez Komisję, przy udziale Parlamentu Europejskiego, zgodnie z postanowieniami Traktatu;

- zgodnie z wnioskami z posiedzenia Rady Europejskiej w Lizbonie dotyczącymi otwartej metody koordynacji, określi i uaktualni kierunki oraz odpowiednie lub wspólne cele; określi, tam gdzie jest to konieczne, ilościowe i jakościowe wskaźniki i kryteria. Wyda zalecenia dla Komitetu ds. Zatrudnienia i Komitetu ds. Zabezpieczenia Społecznego w celu wsparcia prac Rady, umożliwiając uczestnictwo partnerów społecznych oraz – w kwestii społecznej izolacji – organizacji pozarządowych. Przyjmuje z zadowoleniem wyrażone przez Parlament Europejski pragnienie jego pełnego zaangażowania w tych działaniach oraz nawiązania odpowiednich kontaktów.

Partnerzy społeczni są proszeni o:

- wykorzystanie wszystkich oferowanych przez Traktat możliwości, na podstawie porozumień i wspólnych działań, oraz informowanie, przed każdym wiosennym spotkaniem Rady Europejskiej, o podjętych lub planowanych wspólnych działaniach;
- przedłożenie właściwego wstępnego planu wspólnych działań na posiedzeniu Rady Europejskiej w Sztokholmie w marcu 2001 r.

Państwa członkowskie:

- zapewnią wdrożenie postanowień przyjętych przez Radę na poziomie narodowym;
- zgodnie z wnioskami z posiedzenia Rady Europejskiej w Lizbonie w sprawie otwartej metody koordynacji, przełożą te kierunki działań oraz specyficzne lub wspólne cele na narodowe, regionalne lub lokalne polityki, przyjmując szczegółowe cele oraz stosując właściwe środki, z uwzględnieniem narodowych, regionalnych i lokalnych różnic.

- Monitorowanie i aktualizacja procedur:

Komisja zobowiązana jest do:

- omówienia w swym corocznym raporcie dla Rady Europejskiej podjętych przez siebie inicjatyw oraz zaprezentowania wkładu wszystkich innych podmiotów w unowocześnienie i ulepszanie europejskiego modelu socjalnego, co posłuży osiągnięciu strategicznego celu przyjętego w Lizbonie;
- monitorowania (w tym zakresie) i kontrolowania wdrażania Agendy Społecznej, zgodnie z instrukcjami Rady Europejskiej z Lizbony – w kontekście zarówno wniosku Komisji z 28 czerwca 2000 r., jak i przedstawionych niżej kierunków działań, a także do dokonania ich okresowego przeglądu w 2003 r. W tym celu Komisja jest zobowiązana przedkładać, w ramach przygotowań do wiosennych posiedzeń Rady Europejskiej, corocznej analizy postępów we wdrażaniu środków;

Rada:

Działając w swym składzie odpowiedzialnym za zatrudnienie i politykę społeczną:

- zbada raporty i analizę Komisji;
- wniesie swój wkład, we współpracy z innymi właściwymi instytucjami Rady, na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej, tak by osiągnąć strategiczny cel wyznaczony w Lizbonie. Wstępna ocena Rady jest spodziewana na posiedzenie Rady Europejskiej w Sztokholmie.

Większa liczba i lepsze miejsca pracy

I. WIĘKSZA LICZBA I LEPSZE MIEJSCA PRACY

Podstawą perspektywy osiągnięcia pełnego zatrudnienia muszą być aktywne wysiłki zmierzające do zapewnienia dostępu do rynku pracy jak największej liczbie ludzi; w szczególności oznacza to wzmocnienie polityki mającej na celu

zapewnienie równości płci w pracy, godzenia pracy zawodowej z życiem rodzinnym, pomocy starszym pracownikom w utrzymaniu się przy pracy, walki z długotrwałym bezrobociem oraz (poprzez mobilizowanie wszystkich zaangażowanych stron, szczególnie tych zajmujących się ekonomią społeczną) zapewnienia najsłabszym grupom społecznym szansy na integrację. Opowiadanie się za społeczeństwem opartym na wiedzy wymaga inwestowania w zasoby ludzkie, tak aby zachęcić pracowników do nabywania nowych umiejętności i zaakceptowania zawodowej mobilności. Jednocześnie ważne jest, aby promowanie jakości zatrudnienia oraz opracowanie efektywnych strategii uczenia się i szkolenia ustawicznego przynosiły korzyści jak największej liczbie osób.

- a) Wzrost aktywnego zatrudnienia poprzez udoskonalenie polityki na rzecz godzenia życia rodzinnego z pracą zawodową, zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet, oraz poprzez zachęcenie określonych kategorii ludzi do uzyskania dostępu do miejsc pracy lub do pozostania na obecnych stanowiskach pracy (szczególnie długookresowi bezrobotni, pracownicy niepełnosprawni, starsi pracownicy, mniejszości narodowe); analiza porównawcza Komisji (przed rokiem 2002) na temat czynników strukturalnych mogących przyczynić się do zachęcenia do uczestniczenia w rynku pracy oraz odpowiednie dostosowania wytycznych w sferze zatrudnienia, w szczególności jeżeli chodzi o ustalenie pewnych punktów odniesienia w dziedzinie opieki nad dziećmi.
- b) Wzmocnienie i kontynuacja skoordynowanej strategii zatrudnienia pod auspicjami Komitetu ds. Zatrudnienia. Opracowanie przeglądu i oceny wpływu strategii w 2002 r. w celu wpłynięcia na dalsze prace nad rozwojem strategii.
- c) Większy nacisk, w tym kontekście, na osiągnięcie dobrej jakości pracy oraz jej znaczenie dla rozwoju jako atrakcyjnego czynnika oraz zachęty do pracy. Informacja, jaka zostanie opracowana przez Komisję w 2001 r., będzie dotyczyć kwestii wkładu polityki zatrudnienia w osiągnięcie dobrej jakości pracy (ze szczególnym uwzględnieniem warunków pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, wynagrodzenia, równości płci, równowagi między elastycznością a bezpieczeństwem zawodowym, stosunków społecznych). Na tej podstawie Komitet ds. Zatrudnienia przedłoży pod koniec 2001 r. raport na temat tego, w jaki sposób określić wskaźniki umożliwiające monitorowanie tych czynników.
- d) Zwalczanie długookresowego bezrobocia poprzez tworzenie aktywnych strategii prewencyjnych i reintegracyjnych, opartych na wczesnym rozpoznaniu indywidualnych potrzeb i zakładających poprawę atrakcyjności zawodowej jednostki.
- e) Wspieranie, w tym kontekście, lokalnego i regionalnego wymiaru strategii zatrudnienia. Wymiar regionalny wymaga strategicznego podejścia na wszystkich poziomach, w tym na poziomie europejskim, i może wymagać zróżnicowanej i ukierunkowanej polityki dla różnych regionów w celu realizacji celów przyjętych w Lizbonie, w tym osiągnięcia większej spójności regionalnej.
- f) Poprawa efektywnego dostępu do edukacji i szkolenia ustawicznego, ze szczególnym uwzględnieniem nowych technologii, w celu zlikwidowania niedoboru umiejętności. Strategie w tym zakresie powinny koordynować wspólną odpowiedzialność władz publicznych, partnerów społecznych i jednostek z odpowiednim wkładem ze strony społeczeństwa obywatelskiego. Partnerzy społeczni są zobowiązani do wynegocjowania środków mających na celu poprawę dalszej edukacji i szkolenia, tak by zwiększyć zdolności przystosowawcze. Zobowiązani są także, tak jak rządy, do informowania Rady

ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej do końca 2001 r. o wszystkich postanowieniach przyjętych na poziomie europejskim lub narodowym w kontekście narodowych planów działania w zakresie zatrudnienia. W 2002 r. odbędzie się na ten temat konferencja zainteresowanych stron. Ustanowiona zostanie też europejska nagroda dla podmiotów podejmujących pionierskie działania.

- g) Promowanie idei rozpoznawania i popularyzowania dobrych praktyk w dziedzinie zatrudnienia i społecznego wymiaru społeczeństwa informacyjnego, w bliskiej współpracy z Grupą Roboczą Wyższego Szczebla, oraz rozwijanie aspektu „ludzkich zasobów” w ramach planu e-Europa.
- h) Mobilność obywateli Europy – stworzenie odpowiednich warunków
 - poprzez stworzenie Europy opartej na wiedzy, a to dzięki eliminowaniu barier mobilności nauczycieli, naukowców, studentów, instruktorów oraz ludzi uczestniczących w szkoleniach, szczególnie w kontekście planu działań na rzecz mobilności oraz zaleceń przyjętych przez Radę;
 - poprzez promowanie na poziomie europejskim uznawania kwalifikacji i umiejętności zdobytych w państwach członkowskich, w duchu postanowień Traktatu;
 - zachęcanie do swobodnego przepływu osób; zmiana do 2003 r. dyrektywy dotyczącej prawa stałego zamieszkania oraz zachęcenie do zmiany zasad dotyczących swobodnego przepływu siły roboczej;
 - poprzez unowocześnienie zasad, w okresie realizacji Agendy Społecznej, umożliwiających migrującym pracownikom zachowanie prawa do opieki socjalnej; poprzez udoskonalenie stosowania prawodawstwa w tym względzie, szczególnie zaś wykorzystanie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych;
 - poprzez intensyfikację działań w celu ochrony dodatkowych praw emerytalnych przed końcem 2002 r. dla pracowników przemieszczających się na terenie Unii Europejskiej.
- i) Rozpoczęcie w okresie realizacji Agendy Społecznej analizy związków między falami migracyjnymi a polityką zatrudnienia.
- j) Zwrócenie się z prośbą do Komisji o kontynuację badań, z należytym uwzględnieniem obowiązków w tej materii nałożonych na nią przez Traktat, nad relacjami między polityką społeczną a polityką konkurencji, utrzymując jednocześnie odpowiednie kontakty z państwami członkowskimi i partnerami społecznymi.

Przewidywanie i wykorzystanie zmian w otoczeniu rynku pracy poprzez stworzenie nowej równowagi między elastycznością a bezpieczeństwem

II. PRZEWIDYWANIE I WYKORZYSTANIE ZMIAN W OTOCZENIU RYNKU PRACY POPRZEZ STWORZENIE NOWEJ RÓWNOWAGI MIĘDZY ELASTYCZNOŚCIĄ A BEZPIECZEŃSTWEM

Daleko idące zmiany w gospodarce i na rynku pracy, będące w szczególności wynikiem pojawienia się gospodarki opartej na wiedzy oraz globalizacji, nabierają przyspieszenia we wszystkich państwach członkowskich. Zmiany te wymagają nowej wspólnej reakcji, która uwzględniałaby oczekiwania pracowników. Społeczny dialog i konsultacje muszą stworzyć odpowiednie warunki uczestnictwa pracowników w zmianach, poprzez poszukiwanie nowych rozwiązań w przedsiębiorstwach, branżach przemysłu i krajach. Poszukiwania te powinny dotyczyć nowych form wspólnej struktury, bardziej odpowiedniej dla nowych form zatrudnienia i muszą uwzględniać mobilność i indywidualne inwestowanie w coraz bardziej zróżnicowane formy pracy, umożliwiające przechodzenie z jednej sytuacji lub pracy do drugiej. Podjęte środki towarzyszące tym zmianom muszą zapewniać równowagę między różnymi istniejącymi instrumentami

wspólnotowymi, ze szczególnym uwzględnieniem otwartej metody koordynacji, oraz pozostawić partnerom społecznym istotne pole manewru, jeśli chodzi o podejmowanie inicjatyw.

- a) Umożliwienie pracownikom większego udziału w zarządzaniu zmianami poprzez usprawnienie, do roku 2002, struktur wspólnotowych służących informowaniu, konsultowaniu oraz włączaniu pracowników do procesu zarządzania (dokonanie przeglądu dyrektywy w sprawie Rady Pracowników Europejskich, kontynuowanie oceny dyrektyw w sprawie informowania i konsultacji oraz społecznych aspektów europejskiego przedsiębiorstwa).
- b) Opracowanie, w szczególności na podstawie informacji Komisji dostarczonej w 2002 r., wspólnotowej strategii dotyczącej higieny i bezpieczeństwa pracy;
 - konsolidacja, adaptacja oraz tam, gdzie jest to konieczne, uproszczenie istniejących standardów;
 - reakcja na nowe ryzyka, jak np. stres związany z pracą, poprzez inicjatywy dotyczące standardów i wymiany przykładów tzw. dobrej praktyki;
 - promowanie stosowania prawa w małych i średnich przedsiębiorstwach, pamiętając zwłaszcza o ograniczeniach, z jakimi się one spotykają, poprzez realizację specjalnego programu;
 - rozwinięcie, począwszy od roku 2001, procedury wymiany doświadczeń w zakresie dobrej praktyki i współpracy między instytucjami odpowiedzialnymi za inspekcję pracy, a to w celu bardziej efektywnego wypełniania wspólnych, niezbędnych wymagań.
- c) Uwzględnienie, w kontekście rosnącej współzależności europejskich gospodarek, zmian zachodzących w otoczeniu rynku pracy i w stosunkach zawodowych:
 - w okresie realizacji Europejskiej Agendy Społecznej organizowanie wymiany innowacyjnych doświadczeń związanych ze stosunkami pracy na poziomie wspólnotowym, łączących ochronę pracownika z elastycznością z punktu widzenia przedsiębiorców, przy jednoczesnym angażowaniu partnerów społecznych w sprawy dotyczące wszystkich aspektów unowocześniania i poprawy stosunków pracy;
 - w 2001 r., zgodnie z propozycjami partnerów społecznych, utworzenie „Europejskiego Centrum Monitorowania Zmian” w ramach Fundacji Dublińskiej;
 - do 2003 r. zbadanie, w celu dokonania stosownych dostosowań, dyrektywy na temat ochrony praw pracowniczych w razie bankructwa pracodawcy; przegląd, zgodnie z deklaracją Komisji, obowiązujących dyrektyw dotyczących gwarancji udzielanych pracownikom na wypadek masowych zwolnień, ochrony stosunku pracy w przypadku zmiany pracodawcy; w razie potrzeby dokonanie niezbędnych adaptacji;
 - zaproszenie partnerów społecznych do:
 - kontynuacji dialogu społecznego w kwestii problemów dotyczących organizacji pracy i nowych form zatrudnienia,
 - zapoczątkowania debaty prowadzącej do negocjacji na temat wspólnej odpowiedzialności między przedsiębiorcami a pracownikami, jeśli chodzi o możliwości zatrudnienia i dostosowania siły roboczej, w szczególności pod kątem mobilności pracy,
 - zbadania kwestii ochrony danych.
- d) Wspieranie inicjatyw związanych ze społeczną odpowiedzialnością przedsiębiorców oraz zarządzaniem zmianami, poprzez stosowne dokumenty Komisji.

- e) Poprawa funkcjonowania dialogu makroekonomicznego, zainicjowanego podczas szczytu Rady Europejskiej w Kolonii, w celu umożliwienia pozytywnych i dynamicznych interakcji polityki ekonomicznej, społecznej i zatrudnienia. Zachęcanie do wymiany informacji między instytucjami wspólnotowymi a partnerami społecznymi na temat zmian w sprawach wymiaru i struktury płac.
- f) Zorganizowanie do 2004 r. wymiany poglądów na temat zwolnień jednostkowych, z uwzględnieniem zasiłków z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz charakterystyki narodowych rynków pracy.
- g) Wzbogacenie w 2001 r. prawodawstwa wspólnotowego w dziedzinie czasu pracy poprzez ostateczne ustalenie treści postanowień dotyczących sektora transportu drogowego. Osiągnięcie postępu w zakresie dokumentów dotyczących harmonizacji socjalnych aspektów transportu morskiego i transportu powietrznego.

Zwalczanie ubóstwa oraz wszelkich form izolacji i dyskryminacji w celu promowania społecznej integracji

III. ZWALCZANIE UBÓSTWA ORAZ WSZELKICH FORM IZOLACJI I DISKRYMINACJI W CELU PROMOWANIA SPOŁECZNEJ INTEGRACJI

Powrót do trwałego wzrostu gospodarczego i perspektywa pełnego zatrudnienia w bliskiej przyszłości nie oznaczają, że ubóstwo i izolacja społeczna w Unii Europejskiej zostaną automatycznie ograniczone. Niemniej jednak istnienie obu tych zjawisk jest nie do zaakceptowania. Szczyt Rady Europejskiej w Lizbonie podkreślił potrzebę podjęcia zdecydowanych działań, których celem jest likwidacja ubóstwa. Ta wola polityczna została potwierdzona na najwyższym szczeblu w każdym państwie członkowskim i musi być przyswojona „niżej” w celu mobilizacji wszystkich lokalnych podmiotów, zwłaszcza zaś organizacji pozarządowych i służb socjalnych. Musi temu towarzyszyć także działanie zapewniające równe traktowanie wszystkich obywateli państw trzecich, którzy legalnie mieszkają na terytorium Unii.

- a) Realizacja do czerwca 2001 r., zgodnie z otwartą metodą koordynacji określoną podczas szczytu Rady Europejskiej w Lizbonie, dwuletniego narodowego planu działania w zakresie zwalczania ubóstwa i społecznej izolacji na podstawie wspólnie przyjętych celów. Plan ten zakłada osiągnięcie postępu w narodowych politykach i wymienia wskaźniki służące oszacowaniu rezultatów podjętych działań; postęp, począwszy od 2001 r., na podstawie wskaźników przyjętych przez państwa w ich narodowych planach działania, w osiągnięciu zgodności tych wskaźników oraz określenie wspólnie akceptowanych wskaźników;
- b) Wykorzystanie możliwości oferowanych przez nowe technologie informacyjne i komunikacyjne w celu obniżenia poziomu społecznej izolacji, poprzez umożliwianie wszystkim dostępu do społeczeństwa opartego na wiedzy; oraz – w tym celu – realizacja planu działania Komisji „e-Europa 2002 – społeczeństwo informacyjne dla wszystkich”, przyjętego na spotkaniu Rady Europejskiej w Feira;
- c) Zapewnienie dalszych działań, po zakończeniu wdrażania pierwszych narodowych planów działania, zgodnie z zaleceniem z 1992 r. w kwestii minimalnych gwarantowanych środków zapewnionych przez systemy opieki społecznej, oraz wskazanie inicjatyw, jakie byłyby możliwe do zastosowania w celu monitorowania postępu w tej dziedzinie.
- d) Wykorzystanie doświadczeń w celu wsparcia wysiłków państw członkowskich w polityce realizowanej w dużych miastach, która umożliwiłaby zwalczanie społecznej i przestrzennej segregacji.

- e) Ocena udziału Europejskiego Funduszu Socjalnego, w tym wspólnotowej inicjatywy Equal, w celu promocji społecznej integracji.
- f) Zapewnienie skutecznej implementacji prawa wspólnotowego w dziedzinie zwalczania wszelkich form dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, kalectwo, wiek lub orientację seksualną. Opracowanie trybu wymiany informacji i dobrej praktyki w celu wzmocnienia tej polityki.
- g) Realizowanie, zgodnie z wnioskami z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere, bardziej aktywnej polityki integracyjnej wobec obywateli państw trzecich, którzy legalnie mieszkają na terytorium Unii. Polityka ta powinna zmierzać w kierunku przyznania im praw i obowiązków porównywalnych do tych, jakie mają obywatele Unii Europejskiej. Opracowanie systemu wymiany informacji w zakresie narodowych polityk integracyjnych.
- h) Podjęcie wszelkich działań, szczególnie podczas Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych (2003 r.), prowadzących do pełniejszej integracji osób niepełnosprawnych we wszystkich płaszczyznach życia.
- i) Stworzenie warunków do efektywnego partnerstwa z partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, władzami lokalnymi oraz organami, które kierują służbami opieki społecznej. Angażowanie przedsiębiorców do działań w ramach tego partnerstwa w celu wzmocnienia ich społecznej odpowiedzialności.

*Unowocześnienie
opieki socjalnej*

IV. UNOWOCZEŚNIENIE OPIEKI SOCJALNEJ

Systemy opieki socjalnej są niezbędnym elementem europejskiego modelu społecznego i - mimo że pozostają one w gestii każdego państwa członkowskiego - stoją one przed wspólnymi wyzwaniem. Aby tym wyzwaniom skuteczniej stawić czoło, należy wzmocnić współpracę między państwami członkowskimi, uwzględniając zwłaszcza pomocną rolę Komitetu ds. Opieki Społecznej. Podczas modernizacji systemów opieki socjalnej muszą być brane pod uwagę wymagania dotyczące solidarności; dziedziny, którymi należy się zająć, podążając w kierunku aktywnego państwa dobrobytu, które silnie zachęca do uczestnictwa na rynku pracy, to emerytury i zdrowie.

- a) Kontynuacja współpracy i wymiany informacji między państwami w zakresie strategii opracowanych w celu zagwarantowania w przyszłości bezpiecznych i realnych emerytur: stosowne wkłady ze strony poszczególnych państw na posiedzenie Rady Europejskiej w Sztokholmie (marzec 2001 r.); analiza tej kwestii przez Radę ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej, która przygotowuje dokument z myślą o posiedzeniu Rady Europejskiej w Göteborgu (czerwiec 2001 r.), na którym zostaną określone dalsze etapy działań.
- b) Analiza, na podstawie polityki wszystkich państw członkowskich, działań dostosowawczych w systemach opieki socjalnej i koniecznego postępu w celu zapewnienia zabezpieczenia z tytułu pracy i promowania bezpiecznych dochodów (2002 r.), a także zachęcanie do godzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym.
- c) Przeprowadzenie do 2003 r. badań, z odpowiednim uwzględnieniem zasady solidarności, w jaki sposób można zagwarantować wysoki i trwały poziom opieki zdrowotnej, uwzględniając starzenie się społeczeństw (co pociąga za sobą wymóg długotrwałej opieki); raport dla Rady ds. Zatrudnienia i Polityki Społecznej, łącznie z Radą ds. Zdrowia.

- d) Zbadanie, na podstawie studiów podjętych przez Komisję, ewolucji sytuacji w kontekście wolnego dostępu (bez przeszkód związanych z istnieniem granic) do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i produktów medycznych.
- e) Zapewnienie monitorowania i oceny, w czasie realizacji Agendy, ścisłej współpracy w dziedzinie polityki społecznej; zaprogramowanie i opracowanie stosownych wskaźników.

Promowanie równości płci

V. PROMOWANIE RÓWNOŚCI PŁCI

Równość płci musi być zapewniona w całej Agendzie Społecznej, a towarzyszyć jej powinno wiele określonych środków dotyczących dostępu kobiet do procesu decyzyjnego oraz wzmocnienia praw powiązanych z równością, jak również tych, które dotyczą godzenia życia rodzinnego z życiem zawodowym.

- a) Połączenie koncepcji równości płci z wszystkimi odpowiednimi dziedzinami, szczególnie tymi, których dotyczy Agenda Społeczna, w zakresie opracowania, monitoringu i oceny prowadzonej polityki, poprzez ustanowienie odpowiednich mechanizmów oraz narzędzi, jeśli to konieczne, do dokonania oceny wpływu płci, narzędzi do monitorowania oraz kryteriów oceny osiągnięć.
- b) Większy dostęp kobiet do procesu decyzyjnego poprzez wyznaczenie stosownych celów lub terminów realizacji w sferze publicznej oraz w sektorze gospodarczym i społecznym w każdym państwie członkowskim.
- c) Postępowanie zgodne z informacją Komisji zatytułowaną „W kierunku całościowej wspólnotowej strategii w zakresie równości płci (2001-2005)”; zbadanie, w celu przyjęcia, proponowanych zmian do dyrektywy z 1976 r. w sprawie równego traktowania oraz wzmocnienie związanych z równością płci praw, poprzez przyjęcie przed rokiem 2003 dyrektywy opartej na artykule 13 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej, który dotyczy promowania równości płci w dziedzinach innych niż zatrudnienie i życie zawodowe.
- d) Pogłębienie świadomości, poprzez dostępne środki i wymianę informacji, zwłaszcza poprzez utworzenie Europejskiego Instytutu ds. kwestii płci oraz powołanie grupy ekspertów. Studium wykonalności przedsięwzięcia powinno być zakończone w 2001 r.
- e) Rozszerzenie i wzmocnienie inicjatyw i działań podjętych w celu promowania równości mężczyzn i kobiet w pracy, szczególnie dotyczy to zarobków. Rozwinięcie istniejącej inicjatywy skierowanej do kobiet-przedsiębiorców.
- f) Lepsze godzenie pracy z życiem rodzinnym, szczególnie poprzez udostępnianie wysokiej jakości opieki nad dziećmi i innymi osobami wymagającymi opieki.

Wzmocnienie polityki społecznej w jej rozmaitych aspektach w kontekście rozszerzenia i stosunków zewnętrznych Unii Europejskiej

VI. WZMOCNIENIE POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEJ ROZMAITYCH ASPEKTACH W KONTEKŚCIE ROZSZERZENIA I STOSUNKÓW ZEWNĘTRZNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Rozszerzenie i stosunki zewnętrzne są, w wielu kwestiach, wyzwaniem i szansą dla działalności wspólnotowej w dziedzinie społecznej. Należy rozwijać wymianę doświadczeń i strategii z państwami kandydującymi, szczególnie dlatego, iż lepiej jest razem zmierzyć się z wyzwaniami związanym z osiągnięciem pełnego zatrudnienia i walką ze społeczną izolacją; promowanie zintegrowanej agendy gospodarczej i społecznej, zgodnej z europejskim stanowiskiem w instytucjach międzynarodowych.

- a) Przygotowanie do rozszerzenia w celu promowania postępu ekonomicznego i społecznego w powiększonej Unii;
- organizowanie regularnej wymiany poglądów pod kątem wszystkich aspektów polityki społecznej w związku z rozszerzeniem, we współpracy z partnerami społecznymi;
 - pomoc dla państw kandydujących w przyjęciu Europejskiej Strategii Zatrudnienia, realizacja celów dotyczących zwalczania ubóstwa i społecznej izolacji oraz pogłębiona współpraca w zakresie opieki socjalnej;
 - wspieranie znaczenia roli społecznego dialogu w tym zakresie;
 - angażowanie się w rozwój zainteresowanych tymi sprawami organizacji pozarządowych w państwach kandydujących.
- b) Opracowanie jednolitego stanowiska w kwestii polityki społecznej, jakie będzie przedstawiane na forum instytucji międzynarodowych (ONZ, Światowa Organizacja Zdrowia, Rada Europy, Międzynarodowa Organizacja Pracy oraz - w niektórych kwestiach - w WTO i OECD);
- c) Wzmocnienie społecznego wymiaru polityki współpracy, szczególnie w walce z ubóstwem, rozwijanie działań w zakresie zdrowia i edukacji, które uwzględniają równość płci (szczególnie w kontekście partnerstwa Eurośródziemnomorskiego).